

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДВНЗ «ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА»**

Факультет/інститут Навчально-науковий інститут мистецтв

Кафедра дизайну і теорії мистецтва

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

**Стилістичні особливості українського пластичного мистецтва
XX століття**

Освітньо-наукова програма Культурологія

Спеціальність 034 «Культурологія»

Галузь знань 03 «Гуманітарні науки»

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1 від “31” серпня 2020 р.

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Анотація до курсу
3. Мета та цілі курсу
4. Компетентності
5. Результати навчання
6. Організація навчання курсу
7. Система оцінювання курсу
8. Політика курсу
9. Рекомендована література

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Стилістичні особливості українського пластичного мистецтва ХХ століття
Рівень вищої освіти	третій
Викладач (-і)	Чмелик Ірина Василівна
Контактний телефон викладача	0501911698
Е-mail викладача	iryna.chmelyk@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Вибіркова навчальна дисципліна
Обсяг дисципліни	90 год. 3 кредити
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pu.if.ua
Консультації	Консультації до самостійної роботи проводяться на практичних заняттях та на сайті дистанційного навчання
2. Анотація до курсу	
«Стилістичні особливості українського пластичного мистецтва ХХ ст» як навчальна дисципліна покликана розширити науково-дослідний апарат студента, дати йому необхідну теоретичну базу, історіографічні джерела для написання теоретичної наукової роботи, а також розкрити професійні компетентності як сформованого науковця. Є однією із варіативних теоретичних дисциплін освітньо-наукової програми «Культурологія» (доктор філософії)	
3. Мета та цілі курсу	
Мета вивчення навчальної дисципліни полягає в особистісному художньо-естетичному розвитку студентів-аспірантів, формуванні у них світоглядних орієнтацій, загальних і фахових компетентностей у сфері культурології, вихованні потреби у творчій самореалізації та духовному самовдосконаленні в процесі опанування цінностями української культурно-мистецької спадщини. Курс «Стилістичні особливості українського пластичного мистецтва ХХ ст.» має на меті висвітлити основні етапи та специфічні риси мистецтва України ХХ-початкуХХІ ст. Об'єктом вивчення навчальної дисципліни є процеси та феномени в мистецтві України, що визначили важливі риси національної культури ХХ-поч. ХХІ ст., предметом виступають твори архітектури, живопису, графіки, скульптури, народного ДУМ, а також творчість українських митців.	
4. Компетентності	
Загальні компетентності ЗК1: здатність до критичного абстрактного мислення, зокрема, вміння застосовувати його до аналізу результатів власного наукового дослідження, наукової новизни, теоретичного, практичного, аксіологічного та світоглядного значення; ЗК2: здатність до пошуку, оброблення, систематизації та аналізу інформації з різних джерел; опанування художньо-практичними вміннями та навичками оперування фактами, розуміння процесів, явищ, що забезпечують здатність керуватися ними у самостійній діяльності, у процесі самоосвіти. ЗК5: здатність написання українською та іноземною мовами власних наукових публікацій різного змісту та обсягу (наукова стаття, автореферат, тези конференцій, наукова доповідь, запит на науковий грант, договір про співпрацю, звіт з наукової роботи, дисертація, праці науково-методичного характеру). Фахові компетентності ФК8: здатність розуміти матеріальну та духовну цінність художнього об'єкту в різних хронологічних межах та географічних ареалах у відповідному історико-художньому, економічному, соціокультурному, інституціональному та тендерному контекстах. Зокрема:	

формування цілісного і системного розуміння соціокультурних процесів, що мали вплив на українське мистецтво XX ст.; розуміння зв'язків мистецтва з природним, соціальним і культурним середовищем життєдіяльності людини, усвідомлення власної причетності до художніх традицій свого народу з одночасним розумінням особливостей інших національних картин світу; збагачення емоційно-естетичного досвіду студентів, формування культури почуттів, пробудження особистісно-позитивного ставлення до мистецьких цінностей; формулювання культурних потреб людини в активному використанні часу, поглиблене вивчення мистецької спадщини рідного народу.

5. Результати навчання

ПРН1: мати передові концептуальні та методологічні знання з Культурології та на перетині різноманітних гуманітарних наук та синтезувати їх у межах наукової спеціальності, в контексті власного дослідження;

ПРН2: впорядкувати філософсько-теоретичні засади сучасного культурологічного пізнання; сучасного наукового дискурсу; усвідомлювати власну професійно-наукову ідентичність дослідника-культуролога;

ПРН4: встановлювати міждисциплінарні зв'язки між блоками гуманітарних, культурно-історичних, мистецтвознавчих дисциплін та вільно володіти міждисциплінарною методологією наукового пізнання;

ПРН5: вільно володіти фаховим поняттєво-категоріальним апаратом;

ПРН6: знати основні культурологічні та мистецтвознавчі концепції, теоретичні та практичні проблеми з історії культурологічної і мистецтвознавчої науки та інтегрувати їх для дослідження сучасних феноменів та процесів;

ПРН7: аргументувати методологічні засади власного наукового дослідження, визначати його об'єкт та предмет, мету та актуальність з огляду на загальні тенденції інших галузей сучасної науки, аналізуючи параметри його наукової новизни;

ПРН8: застосовувати сучасні гуманітарні знання та технології, дослідницькі навички у процесі виконання власного наукового дослідження з метою розв'язання комплексних проблем у галузі професійної та дослідницько-інноваційної діяльності розвитку на засадах антропного принципу, зокрема здатність до аналізу теоретичних і практичних проблем сучасної культурології як міждисциплінарної галузі гуманітарної сфери;

ПРН10: вільно презентувати та обговорювати з фахівцями і нефаківцями результати досліджень, наукові та прикладні проблеми Культурології державною та іноземною мовами, кваліфіковано відображати результати досліджень у наукових публікаціях у провідних міжнародних наукових виданнях;

ПРН11: володіти різними жанрами написання наукових текстів, вміти їх рецензувати, коментувати, анотувати, редагувати.

6. Організація навчання курсу

Обсяг курсу						
Вид заняття				Загальна кількість годин		
лекції				20		
семінарські заняття / практичні / лабораторні				10		
самостійна робота				60		
Ознаки курсу						
Семестр	Спеціальність		Курс (рік навчання)		Нормативний / вибірковий	
4	034 Культурологія		2		вибірковий	
Тематика курсу						
Тема, план		Форма занятт я	Література	Завдання, год	Вага оцінки	Термін виконання
1. Тема Особливості культурного процесу	1. та	лекція	1-3;9- 10,12,14,16,17-	2 год.	5 б.	Тиждень 2

мистецтва України XX- поч. XXI ст. Стилістичні напрями поч. XX ст. Модерн і модернізм. Дослідники українського мистецтва XX століття. Складність вивчення окремих періодів, напрямків та творчості художників. Пошук національного стилю в арх. поч. XX ст. Діяльність В. Кричевського, І. Левинського, Є. Нагірного, В. Городецького та ін. Живопис. Утвердження реалістичного пейзажу. Тв. С. Васильківського, М. Пимоненка, Костанді, П. Нілуса. Графіка Г. Нарбута, О. Сластіона, І. Іжакевича. Ремісничі мистецькі школи. Заснування мистецьких шкіл.		22;24;33-34;40-47;	Ознайомитися із працями про укр. мистецтво поч. 20 ст. Проаналізувати одну із вибраних мистецтвознавчих праць		
Тема 2. Конструктивізм і національні риси українського мистецтва 1920-30-х рр. Архітектура. Споруда Харківського Держпрому. Конструктивізм. живопис, графіка. Академія мистецтв. М. Бойчук та його школа. Тв. І. Кавалерідзе, Ф. Кричевського, В. Кричевського, М. Самокиша.	Лекція /сем.	13;26;32;39;47;61, 92-94;108;115;126-127;133-135	2/2 год Ознайомитися із творчістю провідних митців поч. 20 ст. Підготувати доповідь.	10 б.	Тиждень 4
Тема 3. Новаторство українського авангарду. Творчість В. Пальмова, О. Богомазова, В. та Д. Бурлюків, О. Екстер.	Лекція /сем	11;13;26;39;47;61, 92;108;133-135	2/2 год Підготувати наукову доповідь на тему : «Ремінісценція»	10 б	Тиждень 5

Супрематизм К.Малевича. Живопис та сценографія А.Петрицького, В.Меллера. Скульптура О.Архипенка.			укр.авангард у в творчості сучасних укр.митців та дизайнерів»		
Тема 4. Стилiстичнi особливостi мистецтва захiдних земель України першої пол. ХХ ст. Тв. Т.Копистинського, К.Устияновича, Ю.Панькевича, М.Сосенка, П.Холодного, І.Труша, М.Івасюка, Я.Пстрака. Митрополит Шептицький як меценат української культури та мистецтва. О.Новаківський та його мистецька школа. Тв.О.Кульчицької, О.Куриласа, А.Манастирського.	Лекція /сем	5;6;8;24-25;33- 38;45;47;51;63- 64;67-69, 79- 80; 89-90;95- 104116- 118;120- 125;132.	Зробити аналітичний відгук на вибрані мистецькі твори одного із західноукраї нських митців (або рецензію на відвідану виставку)	10 б. 10 б - тести	Тиждень 6-7
Тема 5. Традиції і новаторські риси мистецтва Прикарпаття. Тв. Г.Крука, М.Черешньовськог о, М.Бринського, Я.Лукавецького, Д.Іванцева, М.Зорія, О.Коровая , графіка О.Сорохтея, О.Гнатюка та ін. Народні художні промисли та осередки народного мистецтва.	лекція	136-162	Вивчення творчої біографії митців Прикарпаття, інтерв'юванн я майстрів народного мистецтва	10 б	Тиждень 8
Тема 6. Українське мистецтво «совєтського тоталітаризму». Архітектура. Скульптура В.Борисенка, Е.Миська, Д.Крвавича та ін. Живопис. Особливості стилістики соцреалізму.	Лекція	5;12;16;19;47;5 1;74;87;109; 119; 155.	Підготовка до тестових завдань	10 б.тести	Тиждень 9

Творчість М.Глушенка, К.Звіринського, Т.Яблонської, М.Фіголя. Графіка М.Дерегуса, Г.Якутовича, О.Данченка, В.Касіяна. Тв. Д.Лідера, Ф.Нірода, Є.Лисика.					
Тема 7. Рух творчого опору «шістдесятників». Творчість В.Зарецького, А.Горської, Л.Семикіної, Г.Севрук, О.Заливахи, І.Задорожного. Втілення нових концепцій монументалізму.	Лекція /сем	5;50;140;	Написання есе про вибраного митця з використанням епістолярних джерел та спогадів.	10 б.	Тиждень 10-11
Тема 8. Стилистичні пошуки митців українського зарубіжжя. Тв. Р.Жука, Пластика Л.Мола, та ін. Іконопис Ю.Мокрицького, Х.Дохват. Малярство С.Гординського, О.Грищенка, М.Мороза, В.Курилика. Графіка Я.Гніздовського. Тв. М.Бутовича, Г.Мазепи, М.Бідняка.	Лекція	26;36-38; 47; 65; 69; 83;113-114; 133;141;157.	Вивчення творчого досвіду митців українського зарубіжжя.	5 б	Тиждень 12
Тема 9. Українське мистецтво кінця XX –поч. XXI ст. Сучасний стан архітектури, скульптури, живопису, графіки, ДУМ. Творчість Ф.Гуменюка, З.Кецала, І.Остафійчука, Р.Романишина, В.Лопати, М.Стороженка. Тенденції розвитку сучасного мистецтва. Відродження	лекція	3; 12; 29; 45;47; 119.	Підготовка до тестових завдань	10 б. тести	Тиждень 13

церковної архітектури, іконопису.					
Тема 10. Постмодерністська модель світу та її прояви в сучасному українському мистецтві. Творчість І.Марчука, А.Криволапа, В.Сидоренка та ін. Бієнале сучасного мистецтва, новітні галереї. Кураторські проекти (роль куратора у просуванні мистецького «продукту»). Новітні форми презентації мистецьких творів.	Лекція /сем		Написання аналітичної статті про певні аспекти сучасних стилістичних тенденцій в українському пластичному мистецтві.	10 б.	Тиждень 14-15

7. Система оцінювання курсу

Загальна система оцінювання курсу	Рівні навчальних досягнень	Бали/ за 100 бальною шкалою	Критерії навчальних досягнень аспірантів
	І. Початковий (з обов'язковим повторним курсом) «Незадовільно»	0-24 (F)	Аспірант володіє навчальним матеріалом тільки на рівні елементарного розпізнавання окремих понять мистецтвознавства, за допомогою викладача відтворює деякі категорії стилів на елементарному рівні, використовуючи уривчасті речення, засвоїв дуже незначну частину навчального матеріалу, дає нечітке визначення найголовніших категорій та не розуміє суті принципів, законів, теорій мистецтва, володіє матеріалом на початковому рівні його засвоювання, незначну легшу частину навчального матеріалу відтворює на репродуктивному рівні, робить принципові помилки і не розкриває суті кожного питання.
	II. Незадовільний (з можливістю повторного складання) «Незадовільно»	25-49 (FX)	Аспірант на рівні вищому, за початковий, відтворює частину навчального матеріалу, володіє окремими навичками характеристики явищ, може навести приклади дії закономірностей. Аспірант відтворює певну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання та розуміння найголовніших положень з допомогою викладача виправляє допущені помилки, робить прості висновки.
	III. Середній «задовільно»	50-59 (E)	Аспірант має розуміння і стійкі знання про ті чи інші процеси, закономірності, стилістичні тенденції, вміє навести власні аргументи для підтвердження певних міркувань, проте робить помилки і може їх виправити за допомогою викладача.
		60-69 (D)	Аспірант вміє порівнювати, узагальнювати і систематизувати матеріал під керівництвом викладача. Може самостійно застосовувати набуті знання на практиці, виправляти помилки, пропонуючи варіанти

			як ефективніше розв'язати проблему.
	IV. Достатній «добре»	70-79 (C)	Аспірант показує повне знання навчально-програмного матеріалу, показує систематичний характер знань з дисципліни, вільно володіє вивченим матеріалом, знає як застосувати його на практиці, використовуючи переконливі аргументи на підтвердження вивченого матеріалу, аналізує додаткові джерела, вміє сформулювати власну точку зору.
		80-89 (B)	Аспірант застосовує набуті теоретичні знання при розв'язанні проблемних питань, вільно використовує і вміє знайти потрібну інформацію, вміє порівнювати процеси та явища, робити змістовні висновки.
	V. Високий «відмінно»	90-95 (A)	Аспірант показує всебічне, систематичне і глибоке знання навчально-програмного матеріалу, уміння вільно орієнтуватися в матеріалі курсу, передбаченому програмою, виявляє творчі здібності в розумінні, викладі і використанні навчально-програмного матеріалу, глибину вивчення основної і додаткової літератури, рекомендовані програмою. Аспірант логічно і усвідомлено відтворює навчальний матеріал, самостійно аналізує, розкриває закономірності процесів і явищ у науці, виявляє закони їх розвитку, самостійно оцінює нові факти в бутті і в житті, вміє поглиблювати набуті знання і вміння.
		96-100 (A)	Аспірант виявляє особливі творчі здібності, багато працює додатково, розвиваючи власні обдарування, вміє самостійно здобувати і поновлювати знання. Аспірант може глибоко розкрити сенс проблематики мистецтва, здатний вирішувати складні творчі завдання, висловлює самостійну думку, приймає участь у наукових конференціях, має наукові публікації.
Вимоги до письмової роботи	Основною формою організації індивідуально-консультативної роботи з навчальної дисципліни «Стилістичні особливості українського пластичного мистецтва ХХ ст.» є написання аспірантом наукового реферату, наукової статті (<i>далі - письмової роботи ПР</i>), яку аспірант обирає із переліку тем, узгоджує із темою власного наукового дослідження і пропонує для обговорення і затвердження викладачу. Під час роботи над ПР, аспірант самостійно опрацьовує наукову літературу та пише ПР на основі аналізу опрацьованих першоджерел філософської думки та наукової критичної літератури. Також аспірант консультується із викладачем щодо вибору тематики, актуальності теми, плану, строків написання, предмету і об'єкту дослідження, мети і завдань ПР, вибору наукових першоджерел та методології дослідження та наукової новизни, оскільки ці елементи є структурною основою реферату. Написання ПР передбачає такі складові елементи як: план ПР, який повинен складатись із не менше двох розділів та кожний розділ не менше як із двох підрозділів, обґрунтування актуальності теми ПР, визначення предмета та об'єкта дослідження, визначення мети і завдань написання ПР, вибору наукових першоджерел та методології дослідження. Суттєвим елементом ПР є пункт наукової новизни, яка передбачає власні висновки аспіранта із вивченої теми. Наукові результати ПР можуть бути апробовані у виступах на звітній конференції університету, на всеукраїнських та міжнародних аспірантських конференціях, опубліковані аспірантом особисто, або у співавторстві із викладачем у наукових журналах або збірниках. ПР має навчально-дослідницький характер і виконується на основі самостійного вивчення аспірантом частини програмового матеріалу та його систематизації й узагальнення у письмовій або друкованій формі за вибором аспіранта. У ПР аспірант повинен навчитись висловлювати та аргументувати підкреслено власну точку зору та індивідуальні погляди з обраної проблематики. Написання ПР з навчальної дисципліни «Стилістичні особливості українського пластичного мистецтва ХХ ст.» покликане навчити аспіранта захищати власні погляди і виробити вміння автора самостійно аналізувати проблемні ситуації та явища,		

	самостійно аналізувати першоджерела та науково-дослідницьку літературу з обраної тематики. Захист ІНДЗ (ПР) з навчальної дисципліни відбувається за графіком індивідуально-консультативної роботи викладача кафедри у формі індивідуальних занять та консультацій, на яких здійснюється перевірка стану виконання написання ПР та у підсумку відбувається захист аспірантом здобутих наукових результатів.
Семінарські заняття	Семінарські заняття аспірантів із курсу проводяться у формі відкритої дискусії за визначеною темою. Підготовка до яких полягає у самостійному опрацюванні тематики, що розглядалася на лекціях, самостійному опрацюванні та вивченні наукової літератури та першоджерел по мистецтвознавчій проблематиці, підготовці доповідей, повідомлень, есе тощо. Основною формою організації та звітності виконання аспірантами завдань на семінарах є усні відповіді здобувачів із стилістики пластичного мистецтва, які мають проблемний характер і проводяться у формі дискусії із заздалегідь заданим питанням до тієї чи іншої теми. Додатковою формою організації семінару є виконання індивідуальних науково-дослідних завдань (в межах тематики, яка дається на самостійне опрацювання), які акцентовані на написання творчих наукових досліджень з визначеної проблематики.
Умови допуску до підсумкового контролю	Виконання усіх передбачених програмою курсу завдань, включно із тестовими, теоретичними усними та письмовими роботами, регулярне відвідування занять.
8. Політика курсу	
У професійних і навчальних ситуаціях студенти повинні діяти із позицій академічної доброчесності і професійної етики. При написанні теоретичних робіт, підготовці до семінарських занять, виступів та доповідей обов'язковим є самостійне виконання завдань, не допускається використання інтелектуальної власності інших науковців без коректного покликання на джерела. Допуски із поважних причин відпрацьовуються у визначений викладачем спосіб, обов'язковою своєчасність виконаних завдань. Вітається також активність аспірантів під час студентських та викладацьких наукових конференцій (доповіді та подальший друк матеріалів), написання повідомлень до місцевих періодичних, в т.ч. інтернет-видань з визначеної навчальним курсом тематики, участь у громадських проєктах з доповідями просвітницького характеру (з проблем сучасного українського мистецтва тощо), допомога в загальноміських наукових та культурних заходах, конкурсах наукових робіт тощо, за такі види робіт є можливість отримати додаткові бали.	
9. Рекомендована література	
Базова	
1. Антонович Є., Захарчук-Чугай Р., Станкевич М. Декоративно-прикладне мистецтво. Львів: Світ, 1992. 271с.:іл. 2. Асеева Н. Украинское искусство и европейские художественные центры конца XIX- начала XX в. К.: Мистецтво, 1989. 3. Білецький П. Скарби нетлінні. Українське мистецтво у світовому художньому процесі. К.: Мистецтво, 1974. 4. Бірюльов Ю. Мистецтво Львівської сецесії. Львів: вид-во «Центр Європи», 2005. 184с.: і. 5. Голубець О. Між свободою і тоталітаризмом / Мистецьке середовище Львова другої половини XX століття . Львів, 2001. 176 с.: іл. 6. Драган М. Українські дерев'яні церкви. Львів, б.м.в., 1937. 7. Захарчук-Чугай Р. Українська народна вишивка. К.: Мистецтво, 1988. 8. Запаско Я., Овсійчук В., Чарновський О., Степко С. Мистецтво оновленого краю. К.: Мистецтво, 1979. 172с.: іл. 9. Історія українського мистецтва: У 6 т. / під ред. П.Бажана. К.: Мистецтво, 1966. Том 5-6. 10. Історія української архітектури / під ред. Тимофієнка. К.: Техніка, 2003. 650с.:іл. 11. Кравченко Я. Школа Михайла Бойчука. Тридцять сім імен. К.: Майстерня книги, Оранта, 2010. 400с.: іл. 12. Кривач Д., Овсійчук В., Черепанова С. Українське мистецтво. В 3-х т. Львів, 2003, 2004. Т. 3. 13. Лагутенко О. Українська графіка першої третини XX ст. <u>К., 2007.</u> 14. Лобановський Б., Говдя П. Українське мистецтво др.пол.XIX - поч.XX ст. К.: Мистецтво, 1989. 15. Логвин Г. Украина и Молдавия (справочник-путеводитель)– М.: Искусство – Лейпциг: Эдицион,1982. 496с.: ил. 16. Лукань В. Історія українського мистецтва. Курс лекцій. Конспект. Івано-Франківськ: Видавець Третяк І.Я., 2010. 150с.:	

іл.

17. Львівський музей українського мистецтва: Альбом / Авт.-упоряд. А.Я.Новаківський. К.: Мистецтво, 1987. – 112с.: іл.
18. Матейко К. Український народний одяг. К.:Мистецтво, 1977.
19. Митці України: Енцикл. Довід. / за ред. А.В.Кудрицького. К.: Українська енциклопедія імені М.П.Бажана., 1992. 848с.
20. Моздир М. Українська народна дерев'яна скульптура. К.: Мистецтво, 1980.
21. Нариси з історії українського декоративно-прикладного мистецтва. Львів: Каменяр, 1969.
22. Нариси з історії українського мистецтва. К. Мистецтво, 1966.
23. Німенко А. Українська скульптура др. пол. XIX - поч.XX ст. К.: Мистецтво, 1963.
24. Нога О. Іван Левинський. Архітектор, підприємець, меценат. Львів: Центр Європи, 2009. 192с.: іл.
25. Овсійчук В. Олекса Новаківський. Львів, Інститут народознавства НАН України, 1998. 320с.:іл.
26. Олександр Архипенко: Альбом/ Есе В.О.Коротича. К.: Мистецтво, 1989. 200 с.: іл.
27. Рубан В. Забытые имена: Рассказы об украинских художниках XIX-начала XXвв. К.: Наук. Думка, 1986. 220с.: іл.
28. Рубан В. Український портретний живопис другої половини XIX – початку XX століття. К.: Наук. Думка, 1986. 224с.: іл.
29. Свенціцька В., Откович В. Українське народне малярство XIII-XX ст.К.: Мистецтво, 1991. 460с.: іл.
30. Словник художників України. К.: Мистецтво, 1973.
31. Словник українського сакрального мистецтва /за ред. М. Станкевича.— Львів: Інститут народознавства НАНУ, 2006.— 288 с., іл.
32. Соколюк Л.Графіка Бойчуків. – Харків-Нью-Йорк, 2002. 223с.:іл.
33. Станкевич М. Українські витинанки. К.: Мистецтво, 1995.
34. Станкевич М. Українське художнє дерево. – Львів: Інститут народознавства НАН України, 2002. 480с.: іл.
35. Станкевич М. Теорія рами. Львів, СКІМ, 2015.
36. Степовик Д. Історія української ікони X-XX ст. К.: Либідь, 1996. 440с.: іл.
37. Степовик Д. Іконологія та іконографія. Івано-Франківськ, 2003. 320с.: іл.
38. Степовик Д. Скарби України. К.: Наукова думка, 1990. 180с.: іл.
39. Український Авангард 1910-30-рр. Альбом./ Авт. – упоряд. Д.О.Горбачов. К.: Мистецтво, 1996. 400 с.:іл.
40. Український живопис XIX-поч.XX століття. Альбом. Хм.: Галерея, К.:Артанія Нова, 2005. 272с.:іл.
41. Український живопис: сто вибраних творів: Альбом / Авт.-упоряд. Ю.В.Белічко. К.: Мистецтво, 1989. 191с.:іл.
42. Українське мистецтво та архітектура кінця XIX-поч.XX століття /36.статей за ред. В.Ясієвича. К.: Наук.думка, 2000. – 150с.: іл..
43. Українське мистецтво у міжнародних зв'язках. К.: Наук.Думка, 1983. – 260с.
44. Українське народне мистецтво: У 5 т. К.:Мистецтво, 1960-1974.
45. Шмагало Р. Словник митців-педагогів України та з України в світі. Львів: Українські технології, 2002.
46. Ясієвич В. Архітектура України на рубежі XIX-XX ст. К.: Мистецтво, 1988. 220с.: іл.
47. Яців Р. Українське мистецтво XX століття: Ідеї. Явища. Персоналії. Львів: Інститут народознавства НАН України, 2006. 352с.: іл.

Додаткова.

48. Аббасова. О.Сласьон. К., 1973.
49. Афанасьєв Є. М.Лисенко. К., 1975.
50. Алла Горська: Червона тінь калини: Листи, спогади, статті / ред. та упоряд. О.Зарецький, М.Маричевський. К., 1996.
51. Белічко Ю. Г.Якутович. К., 1968.
52. Белічко Ю., Кілессо С. Мистецтво народжене Жовтнем. К., 1987.
53. Безхутрий М. П.Левченко. К., 1984.
54. Білецький П. М.Дерегус. К., 1987.
55. Білецький П. Г.Нарбут. К., 1983.
56. Бугаєнко І. М.Глушенко. К., 1973.
57. Васильківський С. Альбом/ упоряд....- К., 1970.
58. Вельфлін Г.Основные понятия истории искусств. М.: В.Шевчук, 2009. – 344с.
59. Владич Л. К.Трохименко.К., 1969.
60. Владич Л.Л.Позен. К., 1961.
61. Володимир Винниченко — художник [Альбом] / Упоряд. С. Гальченко і Т. Маслянчук . – К.: Мистецтво, 2007. 224 с. іл.
62. Врона І. А.Петрицький. К., 1968.
63. Вюник А. О.Курилас. К., 1963.
64. Вюник А. С.Гебус-Баранецька. К., 1968.
65. Галина Мазепа. Альбом. Мюнхен, 1982.
66. Говдя П. В.Одайник. К., 1979.
67. Голубець О. Львівська кераміка. К., 1991

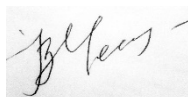
68. Горбачев Д. А.Петрицкий. М., 1971.
69. Даревич Д. Екслібри М.Левицького. Торонто, 1997.
70. Дмитрієва Є. Мистецтво Опішні.К., 1952.
71. Донцов Д. ЗВИХНЕНА СЛАВА (Пам'яті Марії Башкирцевої) //Ідеї, смисли, інтерпретації образотворчого мистецтва: Українська теоретична думка ХХ століття: Антологія / Упоряд. Р.М. Яців. – Частина 1. – Львів: Львівська національна академія мистецтв; Інститут народознавства НАН України, 2012. – С. С.59-75.
72. Зельдмаєр Г. Искусство и истина. Теория и метод истории искусства.. пер.с неметкого В.Попова . – Спб, Аксиома, 2000, 272 с.
73. Дюженко Ю. М.Бурачек. К., 1967.
74. Дяченко И. Т.Яблонская. М., 1973.
75. Затенацький Я. Український радянський живопис. К., 1958.
76. Касіян В., ТурченкоЮ. Українська дожовтнева реалістична графіка. К., 1961.
77. Кривавич Д. І.Севера. К., 1958.
78. Криволапов М. А.Базилевич. К., 1976.
79. Крижанівський А. - О.Курилас. . К., 2009
80. Купчинська Л. Творчість Теофіла Копистинського..Львів-Філадельфія, 2009. – 314с.:іл.
81. Маричевський М. Е.Андієвська. К., 2000.
82. Маричевський М. Д.Нарбут. К., 1999.
83. Маричевський М. М.Бідняк. К., 2000.
84. Масловська Л. О.Архипенко. К., 1989.
85. Мистецькі товариства, об'єднання, спілки Львова 1860-1998 / Матеріали до довідника. – Львів: “Українські технології”, 1998.
86. Моздир М. Володимир Лупійчук. Львів, 2005.
87. Мусієнко П. Іван Гончар. К., 1952.
88. Мурашко М. Спогади старого вчителя.К., 1964.
89. Нановський Я. І.Труш. К., 1967.
90. Нановський Я. Юліан Панкевич.К., 1983.
91. Німенко А. Кавалерідзе-скульптор.К., 1967.
92. Нога О. Д. Бурлюк і мистецтво всесвітнього авангарду.Львів, 1993.
93. Огієвська І. М.Пимоненко. К., 1983.
94. Огієвська І. С.СвітославськийК., 1989.
95. Опанас Заливаха: Альбом / Упоряд. Б.Мисюга.К.: Смолоскип, 2003.
96. Островський Г. О.Новаківський. К., 1973
97. Островський Г. Ю.Краткохвиля-Відимська.К., 1966.
98. Островский Г. Э.Мысько. М., 1977.
99. Островський Г. Образотворче мистецтво Закарпаття.К., 1974.
- 100.Островский Г. А.Кашшай.М., 1962.
- 101.Островський Г. В.Микита. К., 1983.
- 102.Откович В. І.Скологдра. К., 1990.
- 103.Павлов В. А.Ерделі. К., 1972.
- 104.Павлов В. Е.Мисько. К., 1978.
- 105.Попова Л. О.Данченко.К., 1972.
- 106.Попова Л. С.Светославский.К., 1961.
- 107.Ріпко О. У пошуках страченого минулого. Львів , 1996.
- 108.Рубан В. А.Петрицкий. К., 1991.
- 109.Рубан В. Український радянський портретний живопис.К., 1977.
- 110.Саноцька Х. А.Манастирський. К., 1980.
- 111.Слободян О. П.Цвілик. К., 1982.
- 112.Степан Луцик мистець/упоряд..... - Нью-Йорк, Торонто, Вашингтон., 1973.
- 113.Степовик Д. Українська ікона Іконотворчий досвід діаспори. К., 2003.
- 114.Степовик Д. Я.Гніздовський. К., 2003.
- 115.Таранушенко С. П.Мартинович.К., 1958.
- 116.Ткаченко М. В.Манастирський. К., 1977.
- 117.Ткаченко М. Григорій Смольський. Альбом. К.,1983.
- 118.Ткаченко М. Т.Копистинський. К., 1972.
- 119.Український живопис ХХ-поч.ХХІ століття. 3 колекції НХМУ. Альбом/. – Хм.:Галерея, К.:Артанія Нова, 2006. – 304с.:іл.
- 120.Федорук О. К.Устиянович.К., 1992.
121. Федорук О. В.Хмелюк. К., 1996.
- 122.Федорук О. М.Бутович. К., Нью-Йорк, 2002.
- 123.Федорук О., Фіголь М. Радість і смуток Я. Пстрака. Львів: Видавництво ОО. Василян «Місіонер», 1997. – 149с.:іл.

124. Фіголь М. Політична сатира в українському мистецтві кінця XIX - поч.XX ст. К., 1974.
125. Фіголь М. Ярослав Васильович Пестрак. К.: Мистецтво, 1966. – 68с.:іл.
126. Членова Л. О. Мурашко. К. 1980.
127. Членова Л. Ф. Кричевський. К., 1980.
128. Чарновський О. Українська народна скульптура. Львів, 1976.
129. Шандор Л. Г. Глюк. К., 1959.
130. Янко Д. О. Скобликов. К., 1979.
131. Яценко В. М. Самокиш. К., 1979.
132. Яців Р. М. Яців. Львів, 2000.
133. Гординський С. Про мистецтво/ упоряд. Х. Береговська. Л. 2015.
134. Мисюга Б. Герметичне коло К. Звіринського. Львів-Луцьк, 2019. 280с.:іл.
135. Соколюк Л. Михайло Бойчук та його школа. Харків, Вид. Савчук О., 2014, 386с.:іл.

Література, присвячена мистецтву Івано-Франківщини.

136. Антонович Є., Лукань В., Шпільчак В. Мистецтво і мистці Прикарпаття (матеріали на допомогу вчителям образотворчого мистецтва і художньої праці) Івано-Франківськ: Плай, 1990. 50с.
137. Аронець М. Денис-Лев Іванцев. Життя і творчість: Монографія Грані-Т, 2008. 160с.: іл.
138. Баран В. Михайло Зорій. – Івано-Франківськ: Вид-во «Сімик», 2003. 119с.: іл.
139. Баран В. Тернистий шлях Осипа Сорохтея. Івано-Франківськ: Вид-во «Сімик», 2002. 51с.: іл.
140. Бурдуланюк В. Історія культури Прикарпаття Івано-Франківськ: Нова Зоря, 1997. 96с.:іл.
141. Виставка творів викладачів художнього факультету Інституту культури і мистецтв Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника / Упоряд. В. Лукань, М. Павлюк. – Івано-Франківськ: Плай, 2002. іл.
142. Волошин Л. Ярослав Лукавецький: Малярство. Рисунки. Сценографія . Львів-Івано-Франківськ: ЗУКЦ, 2008. 124с.: іл.
143. Горинь Б. Опанас Заливаха: Вибір шляху. К.: Видання Секретаріату Української Республіканської партії, 1995. 23 с.
144. Горняткевич Д. Станиславівські образотворчі мистці / Д. Горняткевич // Альманах Станиславівської землі / Збірник матеріалів до історії Станиславова і Станиславівщини. / Ред.-упоряд. Б. Кравців. Нью-Йорк; Торонто; Мюнхен, 1975. – Т. 1. С. 536-543.
145. Гоян Я. В. Касіян К.: Мистецтво, 1986. 180с.:іл.
146. Грабовецький В., Гаврилів Б., Карась Г. Івано-Франківськ у пам'ятках історії та культури. Івано-Франківськ : Нова Зоря, 2001. 136с.: іл.
147. Грабовецький В. Сторінки літопису Івано-Франківського собору Святого Воскресіння. Івано-Франківськ: Нова Зоря, 1999. 79с.:іл.
148. Дреботюк Р. Художники Прикарпаття: Альбом. К.: Мистецтво, 1989. – 254с.:іл.
149. Івано-Франківський художній музей: Альбом / Авт.-упоряд. М.М. Якібчук. К.: Мистецтво, 1989. 128с.: іл.
150. Качкан В. П. Хома . К. : Мистецтво, 1983. 95 с.: іл.
151. Коваль І., Совтус Ю. Михайло Фіголь (спроба наукового та мистецького портрета). Галич: Інформаційно-видавничий відділ Національного заповідника «Давній Галич», 2004. 122с.: іл.
152. Лащук Ю. Косівська кераміка .К.: Мистецтво, 1966. 98с.: іл.
153. Лукань В. Вибрані статті про мистецтво. Явища. Постаті. Імена . Івано-Франківськ: Видавець Третяк І.Я., 2009. 240с.:іл.
154. Мельник В. Сакральне мистецтво Галичини XV-XX століть в експозиції художнього музею. Івано-Франківськ: Лілея-НВ, 2007. 224с.:іл.
155. Нановський Я. Юліан Панькевич: Нарис про життя і творчість. К.: Мистецтво, 1986. 80 с.: іл.
156. Народна архітектура українських Карпат. К.: Мистецтво, 1987.
157. Полек В. Майданами та вулицями Івано-Франківська. Львів: Світло і тінь, 1994. 90с.:іл.
158. Портнов Г. В. Касіян. К.: Мистецтво, 1962.
159. Ріпко О. У пошуках страченого минулого. Львів: Каменяр , 1996. 288с.
160. Степовик Д. Скульптор Михайло Черешньовський. Життя і творчість. К.: Видавництво імені Олени Теліги, 2000. 224с.: іл.
161. Федорук О. Михайло Фіголь: Альбом. К.: Мистецтво, 1989. 32с.: іл.
162. Художники Івано-Франківщини. Альбом / Авт.-упоряд. Б. Губаль. К.: Образотворче мистецтво, 2002. 95с.:іл.

Викладач

І. В. Чмелик